

สถานการณ์การเสียชีวิตด้วย 5 โรคหลักของโรคไม่ติดต่อในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2563–2567

The Situation of Mortality Attributable to the 5 Major Noncommunicable Diseases in Thailand, 2020–2024

เพชรรัตน์ พวงลำไย

กองโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค

Peacharat Puanglamyai

Division of Noncommunicable Diseases, Department of Disease Control, Ministry of Public Health (TH)

✉ peacharat.pua@gmail.com

สรุปสาระสำคัญ

- โรคไม่ติดต่อ (NCDs) เป็นสาเหตุการเสียชีวิตอันดับหนึ่งของประชากรไทย
- โรคหลอดเลือดสมองมีอัตราการเสียชีวิตสูงสุดเมื่อเทียบกับโรคอื่นในกลุ่ม และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง
- ผู้เสียชีวิตด้วย 5 โรคหลักโรคไม่ติดต่อ ปี พ.ศ. 2563–2567 (โรคหลอดเลือดสมอง หัวใจขาดเลือด เบาหวาน ความดันโลหิตสูง และระบบทางเดินหายใจเรื้อรัง) มีจำนวนเฉลี่ยปีละ 107,590 ราย หรือประมาณวันละ 295 ราย
- อัตราการเสียชีวิตสูงสุดในเพศชาย กลุ่มประชากรอายุ 70 ปีขึ้นไป
- เขตสุขภาพที่ 3 พบอัตราการเสียชีวิตด้วย 5 โรคหลักโรคไม่ติดต่อสูงที่สุด
- จังหวัดปัตตานี ชัยนาท และพิษณุโลก เป็นจังหวัดที่มีอัตราการเสียชีวิตสูงสุดเมื่อปรับฐานอายุต่อแสนประชากร

Highlight

- Non-communicable diseases (NCDs) are the leading cause of mortality among the Thai population.
- Among these diseases, stroke has the highest mortality rate and shows a continuously increasing trend.
- Mortality from the five major NCDs, which are stroke, ischemic heart disease, diabetes mellitus, hypertension, and chronic respiratory diseases, accounted for an average of 107,590 deaths per year, or approximately 295 deaths per day, in 2020–2024
- Males and people aged 70 years and above had both the largest number of deaths and the highest mortality rate.
- Health Region 3 reported the highest mortality rate associated with the five major NCDs.
- Pattani, Chai Nat, and Phitsanulok were the top three provinces with the highest age-standardized mortality rates.

ความเป็นมาและความสำคัญของโรค

โรคไม่ติดต่อ (Non-Communicable Diseases: NCDs) คือ กลุ่มโรคที่ไม่ได้เกิดจากเชื้อโรคและไม่สามารถแพร่กระจายระหว่างบุคคลได้ มีสาเหตุหลักจากปัจจัยทางพันธุกรรม สรีรวิทยา สิ่งแวดล้อม และพฤติกรรมสุขภาพ

ลักษณะสำคัญ คือ มีการดำเนินโรคเรื้อรัง นำไปสู่ความเจ็บป่วย ความพิการ และการเสียชีวิตก่อนวัยอันควร⁽¹⁾ องค์การอนามัยโลก (WHO) ระบุว่ากลุ่มโรค NCDs เป็นปัญหาสุขภาพอันดับหนึ่งของโลก โดยในปี พ.ศ. 2565 มีผู้เสียชีวิต 43 ล้านคน (ร้อยละ 75 ของสาเหตุการเสียชีวิตทั้งหมดทั่วโลก) ซึ่ง 3 ใน 4 ของผู้เสียชีวิต

อยู่ในกลุ่มประเทศรายได้ต่ำถึงปานกลาง⁽¹⁾ สำหรับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ พบผู้เสียชีวิตจากโรคกลุ่มนี้ถึง 9.5 ล้านคน (ร้อยละ 55 ของผู้เสียชีวิตในภูมิภาค) โดยร้อยละ 53 เป็นประชากรที่อายุต่ำกว่า 70 ปี⁽²⁾ นอกจากนี้โรคไม่ติดต่อ เป็นสาเหตุที่ทำให้มีปีที่สุดสูญเสียไปจากการตายก่อนวัยอันควร (YLL) สูงเป็นอันดับหนึ่ง⁽³⁾ ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลสถิติสาธารณสุข พ.ศ. 2567 ที่พบว่าสาเหตุการเสียชีวิตอันดับหนึ่งของประชากรไทย คือ โรคในกลุ่มโรคไม่ติดต่อ⁽⁴⁾

สถานการณ์และแนวโน้มการเสียชีวิต 5 โรคหลักโรคไม่ติดต่อในประเทศไทย

อัตราการเสียชีวิตจาก 5 โรคไม่ติดต่อหลัก พบว่า โรคหลอดเลือดสมอง (I60–I69) มีอัตราการเสียชีวิตสูงสุด รองลงมา คือ โรคหัวใจขาดเลือด (I20–I25) โรคเบาหวาน (E10–E14) โรคความดันโลหิตสูง (I10–I15) และโรกระบบทางเดินหายใจเรื้อรัง (J40–J44) โดยโรคหลอดเลือดสมองมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นสูงสุด จาก 52.8 เป็น 59.5 ต่อประชากรแสนคน (เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.9) ขณะที่โรคหัวใจขาดเลือด โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง และโรกระบบทางเดินหายใจเรื้อรัง มีอัตราการเสียชีวิตอยู่ในช่วง

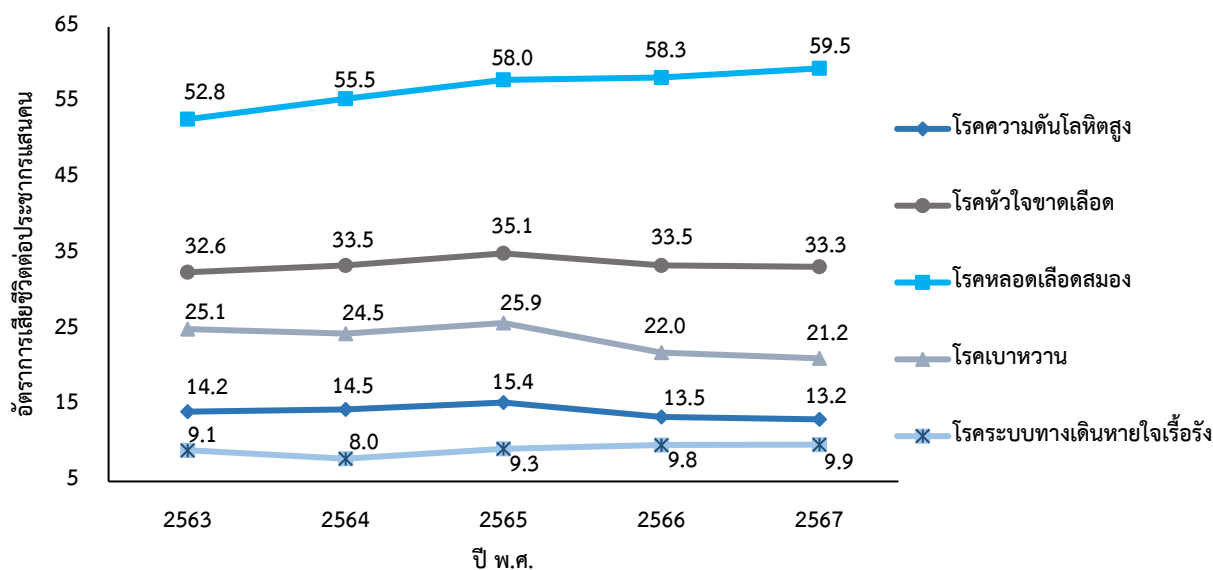
32.6–35.1, 21.1–25.9, 13.2–15.4 และ 8.0–9.9 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ (รูปที่ 1)

แนวโน้มการเสียชีวิตด้วย 5 โรคหลักโรคไม่ติดต่อ

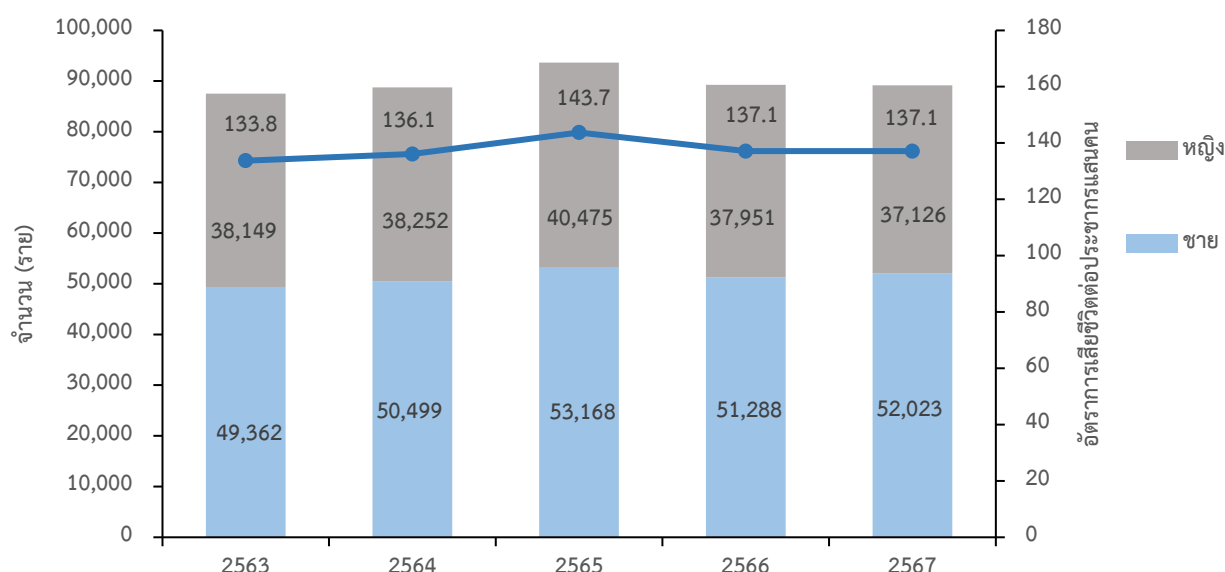
ข้อมูลการเสียชีวิตในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี พ.ศ. 2563–2567) พบผู้เสียชีวิตรวม 5 โรคทั้งหมด จำนวน 537,952 ราย เฉลี่ยปีละ 107,590 ราย หรือวันละ 295 ราย มีอัตราการเสียชีวิตรวม 5 โรค ต่อประชากรแสนคน เท่ากับ 133.8, 136.0, 143.7, 137.1, 137.1 และ 137.5 ตามลำดับ แนวโน้มการเสียชีวิตเริ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงปี พ.ศ. 2563–2565 และเริ่มลดลงในปี พ.ศ. 2566 โดยในปี พ.ศ. 2565 พบผู้เสียชีวิตสูงสุด จำนวน 93,643 ราย มีอัตราการเสียชีวิตต่อประชากรแสนคน เท่ากับ 143.7 (รูปที่ 2)

สถานการณ์จำแนกตามเพศ

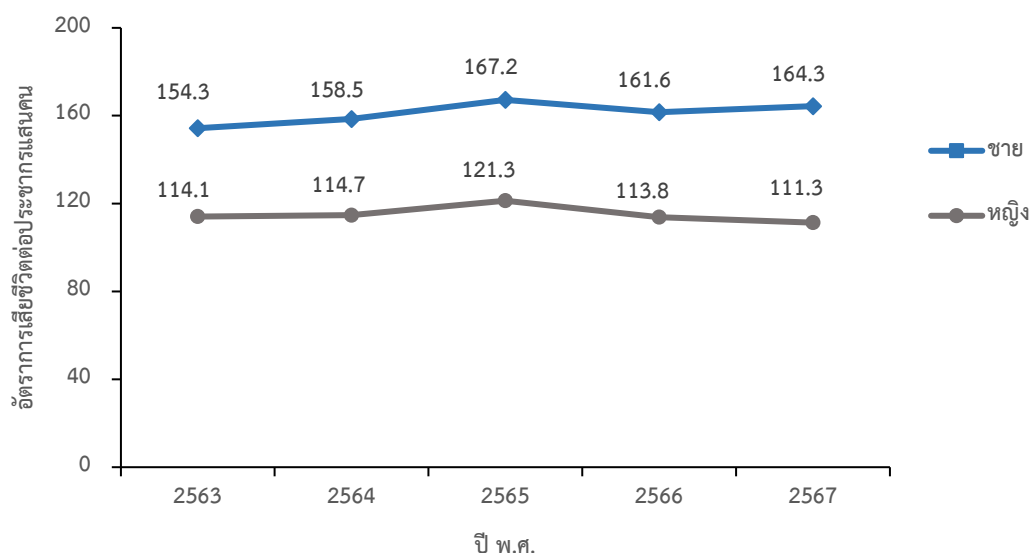
เพศชายเสียชีวิตด้วย 5 โรคหลักโรคไม่ติดต้อมากกว่าเพศหญิงในช่วงปี พ.ศ. 2563–2567 เมื่อพิจารณาการเสียชีวิตค่าเฉลี่ย 5 ปี (ปี พ.ศ. 2563–2567) เพศชาย เสียชีวิต จำนวน 51,268 ราย (อัตราการเสียชีวิต 161.2 ต่อประชากรแสนคน) และเพศหญิง จำนวน 38,391 ราย (อัตราการเสียชีวิต 115.0 ต่อประชากรแสนคน) (รูปที่ 3 และตารางที่ 1)

รูปที่ 1 อัตราการเสียชีวิตด้วย 5 โรคหลักโรคไม่ติดต่อ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2563–2567

รูปที่ 2 จำนวนและอัตราการเสียชีวิตต่อประชากรแสนคน ด้วย 5 โรคหลักโรคไม่ติดต่อ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2563-2567

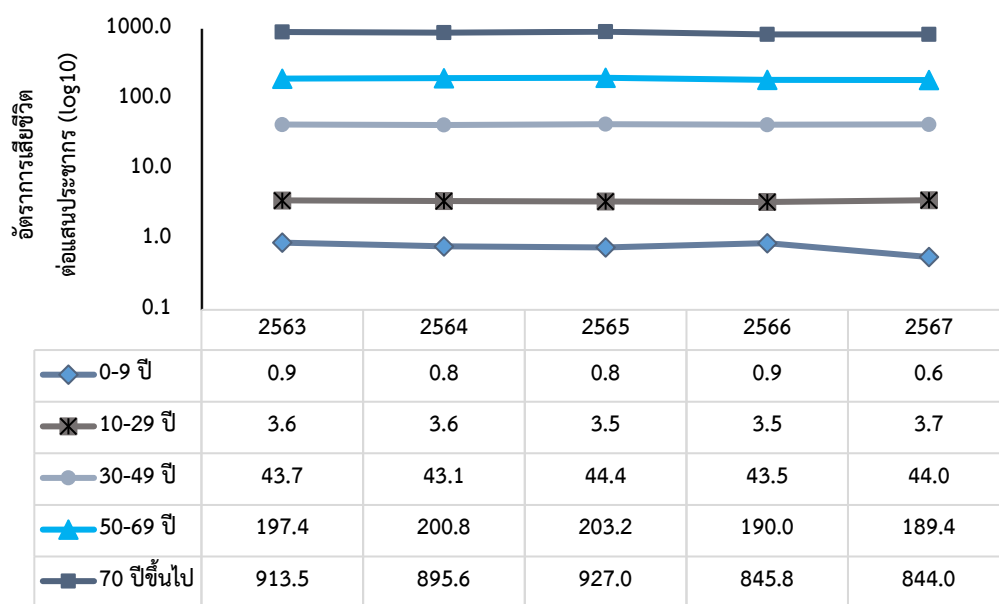
รูปที่ 3 อัตราการเสียชีวิตด้วย 5 โรคหลักโรคไม่ติดต่อ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2563-2567 จำแนกตามเพศ

สถานการณ์จำแนกตามอายุ

ข้อมูลเฉลี่ย 5 ปี (ปี พ.ศ. 2563-2567) พบว่า กลุ่มอายุ 70 ปีขึ้นไป มีจำนวนและอัตราการเสียชีวิตด้วย 5 โรคหลักโรคไม่ติดต่อสูงที่สุด โดยมีจำนวนผู้เสียชีวิตเฉลี่ยในช่วง 5 ปี เท่ากับ 47,584 ราย และมีอัตราการเสียชีวิต 885.2 ต่อประชากรแสนคน และเมื่อพิจารณาแนวโน้มการเสียชีวิตพบว่า จำนวนและอัตราการเสียชีวิตมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นในช่วงปี พ.ศ. 2563-2565 และกลับลดลงในปี พ.ศ. 2566-2567 (รูปที่ 4)

สถานการณ์จำแนกตามวันที่เสียชีวิต

จากข้อมูลเฉลี่ย 5 ปี (ปี พ.ศ. 2563-2567) พบว่า วันพฤหัสบดีมีผู้เสียชีวิตสูงที่สุด จำนวน 13,040 ราย (ร้อยละ 14.5) รองลงมา คือ วันอาทิตย์ จำนวน 12,994 ราย (ร้อยละ 14.5) ส่วนวันอื่น ๆ มีสัดส่วนการเสียชีวิตไม่แตกต่างกัน หากจำแนกตามกลุ่มอายุ พบว่า กลุ่มอายุ 0-9 ปี เสียชีวิตสูงสุดในวันศุกร์ กลุ่มอายุ 10-29 ปี และกลุ่มอายุ 30-49 ปี เสียชีวิตสูงสุดในวันอาทิตย์ กลุ่มอายุ 50-69 ปี และกลุ่มอายุ 70 ปีขึ้นไป พบการเสียชีวิตแต่ละวันไม่แตกต่างกัน (ตารางที่ 2)

รูปที่ 4 อัตราการเสียชีวิตด้วย 5 โรคหลักโรคไม่ติดต่อ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2563–2567 จำแนกตามกลุ่มอายุ (แกน Y แสดงในระดับมาตราส่วนลอการิทึม)

ตารางที่ 1 จำนวนและอัตราการเสียชีวิตต่อประชากรแสนคนด้วย 5 โรคหลักโรคไม่ติดต่อในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2563–2567 และค่าเฉลี่ย 5 ปี
จำแนกตามเพศและอายุ

การเสียชีวิต ด้วย 5 โรคหลัก โรคไม่ติดต่อ	2563		2564		2565		2566		2567		ค่าเฉลี่ย 5 ปี	
	จำนวน	อัตรา*	จำนวน	อัตรา*	จำนวน	อัตรา*	จำนวน	อัตรา*	จำนวน	อัตรา*	จำนวน	อัตรา*
ผู้เสียชีวิต ทั้งหมด	87,511	133.8	88,751	136.1	93,643	143.7	89,239	137.1	89,149	137.1	89,659	137.6
เพศ												
ชาย	49,362	154.3	50,499	158.5	53,168	167.2	51,288	161.6	52,023	164.3	51,268	161.2
หญิง	38,149	114.1	38,252	114.7	40,475	121.3	37,951	113.8	37,126	111.3	38,391	115.0
อายุ												
0–9 ปี	63	0.9	54	0.8	50	0.8	55	0.9	35	0.6	51	0.8
10–29 ปี	628	3.6	609	3.6	593	3.5	579	3.5	613	3.7	604	3.6
30–49 ปี	8,684	43.7	8,478	43.1	8,666	44.4	8,439	43.5	8,531	44.0	8,560	43.7
50–69 ปี	32,029	197.4	33,107	200.8	34,197	203.2	32,527	190.0	32,434	189.4	32,859	196.2
70 ปีขึ้นไป	46,107	913.5	46,503	895.6	50,137	927.0	47,639	845.8	47,536	844.0	47,584	885.2

สถานการณ์จำแนกตามเดือน

ข้อมูลเฉลี่ย 5 ปี (ปี พ.ศ. 2563–2567) พบว่า เดือนมกราคม พบผู้เสียชีวิตเฉลี่ยสูงที่สุด จำนวน 8,219 รายต่อปี (ร้อยละ 9.2) รองลงมา ได้แก่ เดือนตุลาคม จำนวน 7,802 ราย (ร้อยละ 8.7) และเดือนธันวาคม จำนวน 7,690 ราย (ร้อยละ 8.6) พิจารณารายกลุ่มอายุ พบว่า ทุกกลุ่มอายุ มีสัดส่วนการเสียชีวิตแต่ละเดือนไม่แตกต่างกัน (รูปที่ 5)

สถานการณ์จำแนกตามเขตสุขภาพ

จากข้อมูลการเสียชีวิตด้วย 5 โรคหลักโรคไม่ติดต่อ พิจารณาตามอัตราการเสียชีวิตปรับฐานอายุต่อประชากรแสนคน พบว่า เขตสุขภาพที่ 3 มีอัตราการเสียชีวิตต่อประชากรแสนคนสูงที่สุด (161.4) รองลงมา ได้แก่ เขตสุขภาพที่ 2 (158.5) และเขตสุขภาพที่ 1 (149.3) ตามลำดับ (ตารางที่ 3)

สถานการณ์จำแนกตามจังหวัด

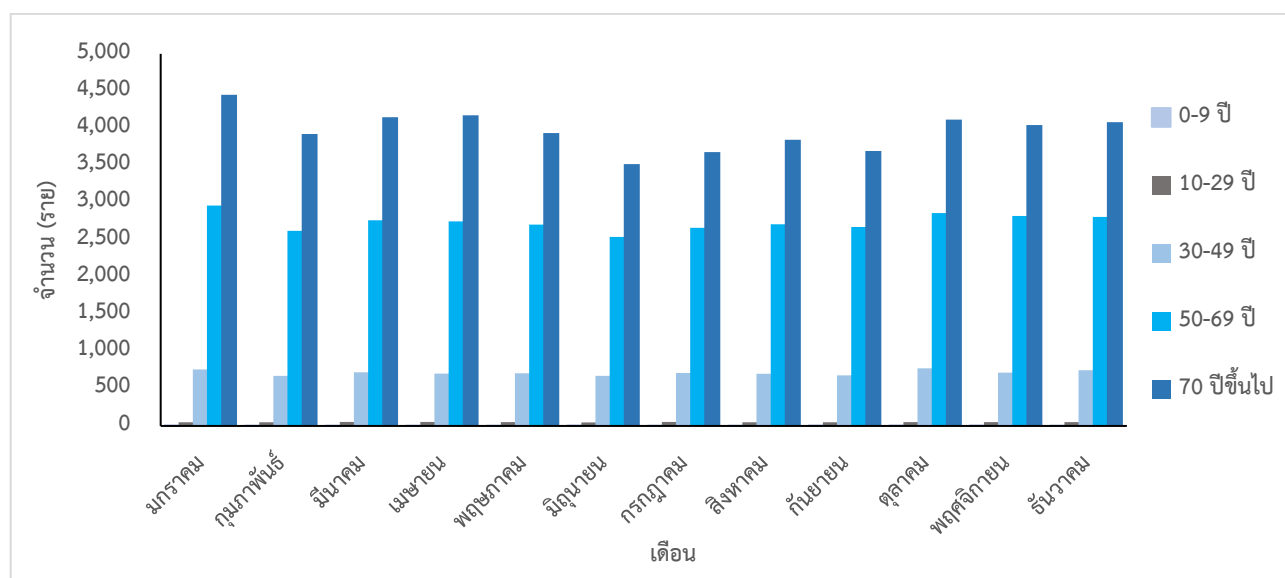
จากข้อมูลการเสียชีวิตด้วย 5 โรคหลักโรคไม่ติดต่อ โดยเป็นข้อมูลเฉลี่ย 5 ปี (ปีพ.ศ. 2563–2567) พบว่า อัตราการเสียชีวิตปรับฐานอายุต่อประชากรแสนคน จังหวัดที่มีอัตราเสียชีวิตต่อประชากรแสนคนสูงที่สุด 10 อันดับแรก ได้แก่

จังหวัดปัตตานี (240.1) ชัยนาท (239.7) พิษณุโลก (209.5) นครนายก (207.8) แพร่ (205.4) ลำปาง (197.9) จันทบุรี (195.7) สุพรรณบุรี (184.2) อุตรดิตถ์ (175.4) และนครสวรรค์ (174.3) ตามลำดับ (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละการเสียชีวิตด้วย 5 โรคหลักโรคไม่ติดต่อ ประเทศไทย จำแนกตามวันที่เสียชีวิตและกลุ่มอายุ

(ค่าเฉลี่ย 5 ปี: ปี พ.ศ. 2563–2567)

วันที่เสียชีวิต	0–9 ปี		10–29 ปี		30–49 ปี		50–69 ปี		70 ปีขึ้นไป		ทุกกลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ผู้เสียชีวิตทั้งหมด	51	100.0	604	100.0	8,560	100.0	32,859	100.0	47,584	100.0	89,659	100.0
วันที่เสียชีวิต												
วันจันทร์	8	16.0	77	12.8	1,221	14.3	4,653	14.2	6,672	14.0	12,631	14.1
วันอังคาร	8	16.0	85	14.1	1,179	13.8	4,560	13.9	6,695	14.1	12,527	14.0
วันพุธ	7	13.2	88	14.6	1,214	14.2	4,667	14.2	6,794	14.3	12,770	14.2
วันพฤหัสบดี	7	12.8	87	14.4	1,262	14.7	4,799	14.6	6,884	14.5	13,040	14.5
วันศุกร์	9	16.7	86	14.2	1,223	14.3	4,732	14.4	6,808	14.3	12,857	14.3
วันเสาร์	7	12.8	85	14.1	1,226	14.3	4,698	14.3	6,822	14.3	12,839	14.3
วันอาทิตย์	6	12.5	95	15.8	1,235	15.1	4,749	14.5	6,909	14.5	12,994	14.5

รูปที่ 5 จำนวนการเสียชีวิตจากด้วย 5 โรคหลักโรคไม่ติดต่อ ประเทศไทย จำแนกตามเดือนที่เสียชีวิตและกลุ่มอายุ (ค่าเฉลี่ย 5 ปี: ปี พ.ศ. 2563–2567)

ตารางที่ 3 อัตราการเสียชีวิตด้วย 5 โรคหลักโรคไม่ติดต่อ ต่อประชากรแสนคน (ค่าเฉลี่ย 5 ปี: ปี พ.ศ. 2563–2567) จำแนกตามเขตสุขภาพ

เขตสุขภาพ	อัตราการเสียชีวิตด้วย 5 โรคหลักโรคไม่ติดต่อเฉลี่ย 5 ปี (พ.ศ. 2563–2567)		
	จำนวน	อัตราตายอย่างหยาบ*	อัตราตายปรับฐานอายุ**
เขตสุขภาพที่ 1	8,674	140.9	149.3
เขตสุขภาพที่ 2	5,459	161.0	158.5
เขตสุขภาพที่ 3	4,631	159.2	161.4
เขตสุขภาพที่ 4	7,522	139.4	148.3
เขตสุขภาพที่ 5	7,382	143.0	138.8
เขตสุขภาพที่ 6	8,632	139.5	139.4
เขตสุขภาพที่ 7	7,277	145.8	147.2
เขตสุขภาพที่ 8	6,608	120.4	117.8
เขตสุขภาพที่ 9	8,687	129.8	129.4
เขตสุขภาพที่ 10	5,258	115.0	116.6
เขตสุขภาพที่ 11	5,461	122.9	113.7
เขตสุขภาพที่ 12	7,335	147.1	148.5
เขตสุขภาพที่ 13	6,965	128.3	127.9

*อัตราตายอย่างหยาบ (Crude Mortality Rate) ต่อประชากรแสนคน

**อัตราตายปรับฐานอายุ (Age-Standardized Mortality Rate) ต่อประชากรแสนคน โดยใช้ (ประชากรมาตรฐานประเทศไทย ปี พ.ศ. 2565)

ตารางที่ 4 จังหวัดที่มีอัตราการเสียชีวิตด้วย 5 โรคหลักโรคไม่ติดต่อ ต่อประชากรแสนคน 10 อันดับแรกของประเทศไทย (ค่าเฉลี่ย 5 ปี: ปี พ.ศ. 2563–2567)

ลำดับ	จังหวัด	อัตราการเสียชีวิตด้วย 5 โรคหลักโรคไม่ติดต่อเฉลี่ย 5 ปี (พ.ศ. 2563–2567)		
		จำนวน	อัตราตายอย่างหยาบ*	อัตราตายปรับฐานอายุ**
1	ปัตตานี	1,760	240.1	240.1
2	ชัยนาท	767	240.3	239.7
3	พิษณุโลก	1,776	210.1	209.5
4	นครนายก	541	209.1	207.8
5	แพร่	890	206.2	205.4
6	ลำปาง	1,425	198.4	197.9
7	จันทบุรี	1,044	196.1	195.7
8	สุพรรณบุรี	1,535	184.9	184.2
9	อุดรธานี	779	176.0	175.4
10	นครสวรรค์	1,800	174.8	174.3

*อัตราตายอย่างหยาบ (Crude Mortality Rate) ต่อประชากรแสนคน

**อัตราตายปรับฐานอายุ (Age-Standardized Mortality Rate) ต่อประชากรแสนคน โดยใช้ (ประชากรมาตรฐานประเทศไทย ปี พ.ศ. 2565)

ข้อเสนอแนะ

- เร่งรัดนโยบายการคัดกรองความเสี่ยงโรคหลอดเลือดสมองและโรคหัวใจขาดเลือดในกลุ่มวัยทำงาน โดยมุ่งเน้นการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายเพศชายที่มีความเสี่ยงสูง
- พัฒนาระบบการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุแบบบูรณา-

การในระดับปฐมภูมิ เพื่อลดอัตราการเสียชีวิตและภาวะแทรกซ้อนในกลุ่มประชากรอายุ 70 ปีขึ้นไป

- จัดสรรทรัพยากรบุคคลและงบประมาณด้านสาธารณสุขให้สอดคล้องกับระบาดวิทยาในพื้นที่เสี่ยงสูง โดยเฉพาะเขตสุขภาพที่ 3 และเขตสุขภาพที่ 2

Reference

1. World Health Organization. Noncommunicable diseases [Internet]. 2024 [cited 2026 May 25]. Available from: <https://www.who.int/news-room/factsheets/detail/noncommunicable-diseases>
2. World Health Organization. Noncommunicable diseases in South-East Asia [Internet]. 2024 [cited 2026 May 25]. Available from: <https://www.who.int/southeastasia/health-topics/noncommunicable-diseases>
3. Ministry of Public Health. Public Health (TH), Office of Permanent Secretary, International Health Policy Program. Burden of Disease system [Internet]. 2025 [cited 2026 May 27]. Available from: <https://www.hiso.or.th/bodproject/>
4. Ministry of Public Health. Public Health (TH), Office of the Permanent Secretary Strategy and Planning Division. Statistics Report 2024 [Internet]. 2025 [cited 2026 May 27]. Available from: <https://spd.moph.go.th/public-health-statistics/>
5. Ministry of Public Health Thailand, World Health Organization, United Nations Development Programme and the United Nations Inter-Agency Task Force on the Prevention and Control of NCDs. Prevention and Control of Noncommunicable Diseases in Thailand: The case for investment. [Internet]. 2021 [cited 2026 May 25]. Available from: <https://thailand.un.org/en/159788-prevention-and-control-noncommunicable-diseases-thailand---case-investment>